
OBRAZ MARIKOVSKÁ MATKA S DIEŤAŤOM

zbierka mesiaca 05/2022

V minulom roku si pripomenula odborná verejnosť 120. výročie narodenia jednej z najvýznamnejších osobností slovenského moderného výtvarného umenia Imra Weinerja-Kráľa (1901-1978), rodáka z Považskej Bystrice, a zároveň 700. výročie prvej písomnej zmienky o obciach marikovskej doliny. Pri tejto príležitosti vyhlásilo vlastivedné múzeum za zbierku mesiaca máj Weinerove dielo s názvom Marikovská matka s dieťaťom.

Imro Weiner, ako začínajúci umelec, maľoval spočiatku pre svoje potešenie, pre priateľov a známych. Výtvarne sa stále zdokonaľoval. Počas života vytvoril množstvo olejomalieb, akvarelov, kresieb, z ktorých mnohé nachádzame v galériách, múzeách, tiež v súkromných zbierkach po celom Slovensku, ale aj v zahraničí. Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici má vo fonde výtvarného umenia zastúpenú aj tvorbu považskobystrického rodáka. Ide o kolekciu obrazov, ktoré vznikli počas maliarových sporadických návratov do svojho rodiska, Považskej Bystrice. Medzi nimi nachádzame aj olejomalbu Marikovská matka s dieťaťom (ev. č. 57/H-Vu, rozmery predmetu 59,5 x 70,5cm), patriacu k jeho ranej tvorbe. Múzeum získalo obraz spolu s ostatným umelcovými dielami od pani Ireny Blühovej v 80. rokoch 20. storočia.

Weinerovi bola téma ženy blízka - žena, matka, krásna, pracovitá, starostlivá, skromná, jednoduchá. Rád maľoval ženy s kytičkou alebo s jedným kvetom v ruke.

Obraz Marikovská matka s dieťaťom je namalovaný v impresionistickom luminizme. Zachytáva vidiecku atmosféru, ako sa žena láska s malým dieťaťom. Matka, oblečená v modrej blúzke a bielej sukni, sedí na pni stromu a je trochu naklonená dozadu. O ňu sa opiera nahé, rozšantené, usmiate dieťa. Pravou nôžkou sa podopiera o skalú v tráve. Za matkou na horizonte sú drevené domy a pred nimi stojace rozkošatené stromy. Vľavo je jarok s tečúcou vodou a tri v tráve sediace husi. I. Weiner - Kráľ rád používal jasný farebný kolorit, ktorý vdýchol obrazom život.

Umelec pri tvorbe obrazu využil techniku olejomalby na ľanovom plátne. V minulosti, pravdepodobne samotným autorom, bol obraz sňatý z podrámu a neskôr upravený nepresným orezaním zahnutých okrajov maliarskeho plátna. Následne bol nalepený na dve zlepené vrstvy

tenšej papierovej lepenky. Takto upravený bol obraz adjustovaný vloženíím do ozdobného štukového rámu. Zo zadnej strany bol obraz navyše zabezpečený kašírovanou maliarskou lepenkou po obvode uchytenou klincami. Po celej ploche jej zadnej strany je nalepený pokrčený papier, na ktorom je autorské signovanie a názov diela napísaný tušom.

Vlastivedné múzeum dalo v 1. polroku 2022 v rámci odbornej starostlivosti dielo na reštaurátorský výskum akadem. maliarovi Jozefovi Doricovi. Celý obraz, vrátane ozdobného rámu, bol fotograficky zo všetkých strán zdokumentovaný v celkoch a detailoch.

Neinvazívny reštaurátorský výskum maliarskej vrstvy bol vykonaný optickým pozorovaním v rozptýlenom a bočnom razantnom svetle, pozorovaním v ultrafialovej luminiscencii a pozorovaním v digitálnom prostredí.

Z invazívnych metód bol na maliarskej vrstve realizovaný sondážny výskum.

Z výsledkov reštaurátorského výskumu vyplynul záver, že je potrebné citlivé reštaurovanie: obraz je potrebné sňať z papierovej lepenky, podlepiť ho na nové plátno a napnúť na nový drevený podrám. Po očistení maliarskej vrstvy od nečistoty a odstránení jemne zhnednutého laku je potrebné poškodené miesta napodobiteľne vyretušovať. V spojoch uvoľnený ozdobný rám je potrebné zlepíť, nepresnosti rezov v spojoch vytmeliť a rovnako vyretušovať. Uvedené reštaurovanie umeleckého diela je v pláne v 2. polroku 2022.

Mgr. Anna Šujanská, historička
Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici